

Prises de position du Gouvernement

► **M. François Bausch**, *Ministre de la Mobilité et des Travaux publics.*- Merci, Här President. A merci fir déi ganz breet Zoustëmmung. Wann ech dat richtig verstanen hunn, gëtt de Projet unanime ugehall.

Ech wëll just zwee Sätz nach eng Kéier dozou soen, fir erauszesträichen, datt mer et hei fäerdegbruecht hunn oder wäerte fäerdegbréngen, e Gebai ze bagen, wat Energie Plus ass. Dat ass elo net dat Éischt, wat mer wäerte bauen. Wann ech kucken zu Dikrech, d'Administration de la nature et des forêts, da kucken ech de Lycée technique pour professions de santé zu Ettelbréck. Dat heescht, dat eent ass e Schoulgebai, dat anert ass en administratiivt Gebai. Élo ass hei eent, wat éischter an de kulturelle Beräich geet. Also, dat sinn interessant Experimenter, déi beweisen, datt et méiglech ass, Plus-Energie-Gebaier fir all méiglech Saachen ze bauen.

Mir hunn hei haaptsächlech, fir dat hinze kréien, op Fotovoltaik kënne zréckgräifen, déi net nëmmen um Daach ass, mee och un de Fassaden, wat natierlech déi spezifesch Bëtoungsfassad do huet, an natierlech gëtt och d'Geothermie genotzt.

Mir hu jo erausfonnt, datt am Süden d'Geothermie ganz interessant ass; ech wollt dat just nach eng Kéier ënnersträichen. A fir de Rescht sinn ech zoustänneg fir de Bau, also fir d'Car-casse. Ech mengen, et ass besser, ech iwwerlousen där Ministesch, déi zoustänneg ass fir den Inhalt, fir bannendran, meng Riedezäit. An duerfir géif ech proposéieren, datt d'Kulturministesch eppes iwwert den Inhalt seet.

► **M. Fernand Etgen**, *Präsident.*- Da géif fir d'Regierung d'Madamm Kulturministesch Sam Tanson de Relais iwwerhuelen. Madamm Tanson, Dir hutt d'Wuert.

► **Mme Sam Tanson**, *Ministre de la Culture.*- Merci, Här President an Här Baute-minister, dass Der mer Är Riedezäit iwwerloosst. Ech wäert déi awer elo net voll ausnotzen, keng Suerg, quitte dass et ganz wichteg ass. An ech gesinn och d'Madamm Kirps douewen, déi voller Erwaardung haut deem Dag entgéintgeféiert huet.

Wann Der lech gutt erënnert, et ass schonn ugeklonge virdu, viru bal genee engem Joer krut ech en Uruff, Panik: „Et sinn Archiven iwwerschwemmt ginn, déi am Hellege Geesch stockéiert sinn.“ An et ass eigentlech just duerch e ganz glécklecht Zesummespill an duerch gutt Reflexer, déi verschidde Mataarbechter haten, ee Magasinier, deen zoufälleg op der Plaz war, an och eng gutt Zesummenaarbecht mam CGDIS a mam Nationalmusée, déi direkt och komm si fir ze hëllefen, dass déi 750 linear Meter, déi do beschiedegt goufen, konnte gerett ginn.

Si sinn du ganz séier déifgefruer ginn op minus 23 Grad. Et ass e ganzen Opwand ronderëm, an déi mussen dann elo natierlech erëm entfruer ginn an dann och jee no Zoustand traitéiert ginn. An et ass och elo érischt virun e puer Deeg, wou dann eng spezialiséiert Firma vu Leipzig komm ass, fir se sichen ze kommen a fir se dann erëm opzeschaffen.

Dir gesitt, wat dat fir Konsequenzen huet, wa mer net uerdentlech mat eisen Archiven ëmginn, wa mer hinnen net déi Plaz ginn, déi se verdéngen, déi se brauchen, a fir dass och d'Mataarbechter aus den Archive kënne hir Aarbecht ënner uerdentleche Konditiounen maachen, dass d'Chercheuren, déi op d'Plaz ginn, kënne hir Aarbecht ënner uerdentleche Konditiounen maachen. Mir sinn am Moment op fënnef verschiddene Plazen an der Stad verspreet. Och dat wäert dann en Enn kréie mat deem neie Gebai.

Och den Historique ass schonn ugeklongen. 2018 ass eng ganz wichteg Etapp ënner mengem Virgänger, dem Staatssekretär Guy Arendt, gemaach ginn, wou d'Gesetz konnt gestëmmt ginn, dass d'Archive sech wierklech kënne ëm eis Mémoire collective këmmern, ëm d'Mémoire collective, déi mer an eise Verwaltungen, an eise Ministèren usammelen. Saitdeem ass en enormen Opwand bedriwwen ginn. Et hu scho sechs Tableau-de-trië konnt ënnerschriwwen ginn. Et sinn der eng 20, déi virun der Ënnerschrëft stinn. An och dat weist: Do kommen nach eng Kéier esou vill Dokumenter derbäi, wat jo wierklech wichteg ass, fir dass d'Archive kënne déi Roll spillen, déi se hunn, dat heescht, och dem Bierger en transparenten Accès ze garantéieren op d'Dokumenter vum Staat, an eeben och d'Geschichtsschreiwung ze erméiglechen, dass mer kënne nokucke goen, wéi Decisiounen geholl gi sinn, se kënne retracéieren, kucken, wéi de politesche Kontext zu engem Moment wor a kënne verstoen, firwat dat eent geschitt ass an net dat anert.

Mir hu ganz laang gebraucht, fir op dee Punkt ze kommen. Dat ass elo virun zwee Joer geschitt. Mir hunn elo bis 2025 Zäit, fir dat ëmze-

setzen. A mir hunn de Moien am Regierungsrout och en Dokument ugehall, wat eis et erméiglecht, mat de Gemengen déi faméis Konventionen ofzeschléissen, wou mer e Contrat type ugehall hunn an engem Avant-projet de règlement grand-ducal. Dir wësst jo, dass am Gesetz vun 2018 net virgesi wor, dass d'Gemengen, an am Prinzip vun der Autonomie communale, net d'office géifen alles verséieren. Duerfir baséiere mer eis da wierklech op de Volontariat vun deene Gemengen, déi ganz engagéiert sinn. Mee do gëtt et elo, wéi gesot, e Contrat type, deen dat da mécht.

► **M. André Bauler** (DP).- Très bien!

► **Mme Sam Tanson**, *Ministre de la Culture.*- Mir ginn an de Staatsrot an dann hu mer dat Dokument fir all déi, déi interesséiert sinn, dat ze maachen.

Dat hei ass elo den drëtten Essai. Ech si ganz frou, dass de Guy Arendt deemools de Projet erëm aus dem Tirang geholl huet, well wéi ech et virdu beschriwwen hunn, ass déi Situatioun, wéi mer se elo kennen, einfach net tenabel. Mir hunn immens investéiert an d'Uni, an d'Geschichtsschichtssrecherche an eise Land, dowéinst ass also déi Proximitéit zu Esch eng Evidenz, mobilitéitstechnesch guer net ze schwätzen. Mee einfach de Fait, dass mer esou no bei den Institutionen sinn, mat deenen do soll geschafft ginn, dat ass einfach evident. An dat war wichteg, op déi Dokumenter, op déi baséieren d'Chercheure sech, fir hir Recherche ze maachen. Et geet jo net duer ze soen: „Mir wëllen eng Uni a mir hätte gären, dass elo hei historesch Recherche gemaach gëtt.“ Déi Chercheuren, déi baséiere sech op hir Dokumenter, op déi Dokumenter, déi si opschaffen, déi si kollektéiert hunn an déi si da kënne duerno verwäerten.

Och dowéinst ass et immens wichteg, dass dat kann an uerdentleche Konditiounen gemaach ginn. An dat neit Gebai um Site erméiglecht dat. Et si geplangten Depotcapacitéite vun iwwer 100 lineare Kilometer virgesinn. Dat entsprécht absolutt deem, wat prognostizéiert gëtt, wat mer géife brauchen. A wann et net duergeet, da kënne mer niewendrun och nach bäibauen.

Et ass och bei de Plazen, déi virgesi sinn, eng Salle de lecture mat 48 Plazen, dass een dat kann ënner wierklech nach bessere Konditiounen maache wéi bis elo. Et ass e multifonctionnelle Multimedialiesraum mat zwielef Plazen ageplangt, well jo och ëmmer méi digital geschafft gëtt, an och deem muss Rechnung gedroe ginn.

Just nach, well d'Fro och gestallt gouf zum Personal. Dat ass absolutt evident, ouni d'Personal kréie mer souwuel d'Tableau-de-trien net hi wéi natierlech och déi ganz Opschaffung vun de Fongen, déi schonn do sinn. An da kann erëm hannendrun d'Recherche op der Uni natierlech net gemaach ginn.

2019 waren dräi nei Poste bäikomm an 2020, dëst Joer, véier nei Posten. An ech wäert mech natierlech och erëm setzen, dass dat nach esou weidergeet, well mir brauchen déi Leit, fir dass eis Mémoire collective net verluergeet an dass se och kann uerdentlech opgeschafft ginn. Duerfir, jiddwerengem merci fir dee grouesse Support. Natierlech och merci dem Fonds Belval an den Architekten fir déi exzellent Zesummenaarbecht. An ech kennen der e puer, déi sech immens freeën, dass haut dee Projet ka gestëmmt ginn.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Präsident.*- Merci villmools, Madamm Tanson. D'Diskussioun ass ofgeschloss. Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7600. Den Text steet am Document parlementaire 7600².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7600 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'Éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Ech maachen de Vote électronique zou. Ech maachen elo den Appel nominal fir déi, déi wëllen ee Vote par procuration ofginn.

Appel nominal (votes par procuration)

Domat ass dese Projet de loi eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugehall.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher (par M. Marc Lies), Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden (par M. Claude Wiseler), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch (par Mme Octavie Modert), MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Aly Kaes), MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi,

Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gilles Baum) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener (par M. Mars Di Bartolomeo), MM. Yves Cruchten (par M. Georges Engel), Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch (par M. Claude Haagen) ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Djuna Bernard), MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Jeff Engelen) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

5. 7513 - Projet de loi portant modification de la loi du 5 juillet 2016 autorisant le Gouvernement à participer au programme multinational « Multi-Role Tanker Transport » (MRTT) (suite)

Motion 1 (suite)

Da kéime mer un d'Suite, wat d'Diskussioun ubelaangt vun der Motioun, déi vum Här Marc Baum deposéiert ginn ass, vu datt den Här Minister Franz Fayot elo hei ass. Här Fayot, wëllt Dir nach eppes zu där Motioun soen? Här Fayot, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Franz Fayot**, *Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire.*- Merci, Här President. Léif Deputéierten, merci un de Marc Baum an un den David Wagner fir dës Motioun. Ech mengen, mir sinn eis alleguerten eens heibannen, dass mer an dësen Zäiten d'Kooperatioun mussen op engem héijen Niveau behalen, fir effektiv och d'Réponse Covid an deene schwächste Länner, an den Entwicklungslänner, op engem ganz héijen Niveau ze maachen.

Ech géif lech gäre soen, dass mer dat maachen an der Lëtzeburger Kooperatioun. Mir hunn u sech relativ schnell an eise bilaterale Relatiounen mat eise Partnerlänner Fonge reorientéiert, déi dediéiert waren, mee déi net konnte gebraucht ginn op verschiddene Programmen, mir hunn déi reorientéiert fir Projeten zum Beispill am Niger, am Burkina Faso, mee och am Cap-Vert, fir eeben se reagéieren op d'Covid-19-Kris. Mir hunn och am Multilateral op eng ganz Rei Appel-de-fondse reagéiert vum Internationale Roude Kräiz, vun der OMS, mee och vun der UNRWA, wou mer u sech erëm nei Suen och eraginn hunn an déi Programmer.

Mir hunn och den ONGen et erlaabt, fir flexibel mat hire Suen ëmzegoen, fir kënne op Covid-19 ze reagéieren um Terrain. Am Total hu mer 58 Milliounen Euro an déi Réponse Covid-19 bis elo schonn eraginn. Zum Deel sinn déi Sue schon ausginn oder se sinn op d'mannst schonn allouéiert.

Et ass also net esou, dass mer hei näischt gemaach hätten an der Reponse zum Covid-19, souwuel an de Beräicher haaptsächlech vum Waasser, mee och vun der Santé, mee och an der Réponse socio-économique op dës Kris.

Et ass evident, dass mer weider hei musse Fouss beim Mol halen. Et geet hei wierklech ëm déi schwächste Länner, wou d'Effete vun där Pandemie nach vill méi grav si wéi bei eis an deenen entwéckelte Länner. An dofir kann ech lech assureieren, dass d'Intentioun vun der Regierung sécher net ass, fir hei mat der APD erofzuegoen, bien au contraire.

Mir wäerten och dëst Joer, trotz effektiv der Baisse vum RNB, déi natierlech wäert do sinn - dat ass e mechanesche Phenomeen, dee mat der Baisse vum PIB zesummenhänkt - liicht iwwer 1 % vun eise RNB leien an eiser APD. Dir wësst och, dass mer traditionell zu Lëtzebuerg net déi Suen arechnen, déi mer am Kampf géint de Klimawandel dediéieren an och net déi Suen, déi mer fir d'Refugiéskris allouéieren, wat vill aner Länner maachen. Dat heescht, mir leien also nach e gutt Stéck méi héich wéi 1 % vum RNB an eiser APD au sens large, wéi se a villen aner Länner gerechent gëtt.

Nichtsdestotrotz ass et awer esou, dass ech am Fong géif der Chamber proposéieren, fir dës Motioun net unzehuelen. An ech explizéieren lech och firwat.

De Verglach gëtt hei gemaach mat 2014, wou deemools effektiv e Seuil minimum agefouert gouf. Mee dat war e komplett anere Kontext zu deem, dee mer haut hunn. 2014, kënnt Der

lech vläicht erënnere, ass eng nei Kontabilitéit agefouert ginn. Dat war SEC2010, domat ass och eng nei Méthode de calcul vum RNB anhiergaangen, déi effektiv derzou gefouert hätt, dass d'APD ëm e gutt Stéck agebrach wär. A well dat evitéiert sollt ginn, huet d'Regierung effektiv dee Seuil do agefouert deemools, dee Seuil minimal en montant absolu.

Haut si mer natierlech an engem ganz anere Kontext. Mir sinn haut an enger internationaler an och nationaler Wirtschaftskris, soudass ech géif proposéieren, dass mer dat hei net géifen zréckbehalen. Ech kann lech awer soen, dass dëst Joer, wou et jo scho wierklech schwierig ass mam Budget, kee Suen ewechgehall krut, dass wierklech kenger ONG a kengem Partnerland, wou mer Engagementer hunn, sief et eng Enveloppe oder en Accord-cadre, dass do och nëmmen een Euro ewechgehall ginn ass. All déi Suen, déi sinn a bleiwen affektiert.

Wat natierlech elo e bësse méi schwierig ass, dat ass, fir elo nei Projeten nach dëst Joer ze accordéieren. Effektiv, weinst de budgetäre Limiten, déi et awer trotzdeem och am Beräich vun der Kooperatioun gëtt, trotz all eise Volontarismus, si mer do effektiv gebonnen an der Kooperatioun.

Dat heescht, fir d'nächst Joer, wou mer jo natierlech mat engem Rebound rechnen, och an eise PIB, an eiser Wirtschaftsleeschtung, rechne mer dann och domadder, dass den RNB erëm eropgeet an dass mer dann och natierlech erëm méi eng héich Marge de manœuvre hunn an eise Budgete fir eis Partnerlänner am Multilateral, mee natierlech och mat den ONGen, souwuel an der Aide humanitaire wéi och an der Aide au développement.

Voilà. Merci!

► **M. Fernand Etgen**, *Président.*- Merci villmools, Här Fayot. Ech mengen, da kënne mer zum Vott vun dëser ... Nee, den Här Baum huet nach d'Wuert gefrot.

► **M. Marc Baum** (déi Lénk).- Merci, Här President. Ech schléisse jo dann doraus, wann den Här Fayot recommandéiert, déi Motioun hei ofzeleenen, dat, wat drasteet nämlech, datt de Budget en montant absolu vun 2019 dann 2020 an der Entwécklungshëllef wäert ënnerschratt ginn; well wann dat net wier, kéint ee se jo ouni Problem unhuelen.

Ech hunn déi heite Motioun an e Kontext gesat, an de Kontext vun deene sougenannten „3 D“ vun der Aussepolitik: Diplomatie, Développement an Defense. A mir hunn haut e ganz héijen Defenseprojet votéiert, an ech muss da mat ganz grousem Bedauere feststellen, datt do, wou gespuert gëtt, do, wou de Montant net op deem Niveau gehale gëtt wéi déi Jore virdu, datt dat d'Entwécklungspolitik ass. An ech kann dat just mat ganz, ganz grousem Bedauere feststellen.

► **M. Fernand Etgen**, *Président.*- Merci villmools, Här Baum. Ech ginn d'Wuert weider un den honorabelen Här Marc Spautz.

► **M. Marc Spautz** (CSV).- Jo, merci, Här President. Also, d'CSV fënnst déi Motioun, déi vun de Kollege vun déi Lénk gemaach ginn ass, ganz gutt. Mir sinn och frou, vum Här Fayot ze héieren, dass 58 Milliounen schonn an de Covid investéiert gi wieren. Mee et ass awer e falscht Zeechen, elo ze soen: „Mir ginn zréck mat deene Suen, déi do sinn!“ Dofir ënnerstëtze mir déi Motioun.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. Marc Spautz** (CSV).- Mir sinn der Meinung, et misst een och 2020 kënne op deen 1 % kommen an et dierf net manner sinn, wéi dat bis elo de Fall war.

Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président.*- Merci villmools, Här Spautz. An da geet d'Wuert un den honorabelen Här Fernand Kartheiser.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Villmools merci, Här President, an och merci un d'Kollege vun deene Lénke fir dës Initiativ, déi mir awer net matdroen. Ech wëll hei vläicht dann e puer Wuert nach eng Kéier resuméieren, wat eis Positioun an dëser Fro ass.

Dat Éischt ass: Mir maachen e ganz klore Ënnerschied zwëschen der Aide humanitaire an der Coopération au développement. An eisen Aen ass d'Aide humanitaire eppes, wat mer nach kënne vill méi grousszügig usetze wéi dat, wat mer am Abléck maachen. Dozou gehéiert och d'Hëllef beim Covid oder bei Naturkatastrophen oder bei Hongerkatastrophen. Dat ass eppes, wou ee Land wéi mir onbedéngt muss do stoe fir ze hëllefen.

D'Kooperatioun ass awer eppes ganz anescht. D'Kooperatioun ass eng Politik, déi an hirer

Konzeptioun aus de 60er Joren ass. Dat ass epes, wat haut eigentlech am geostrateegesche Kontext net méi esou ka virugeféiert ginn, wéi et ëmmer nach ass.

Mir hunn d'Konkurrenz vu China a ganz ville Länner, déi eng ganz aner Approche hunn, och vun aneren Acteuren, déi eng ganz aner Approche hunn. A mir hunn an Afrika selwer eng ëmmer méi grouss Opposition géint déi traditionell Politik vun der Entwécklungshëllef aus ville Grënn: Well eng permanent Ofhängegkeet doduerch instauréiert gëtt, well verschidde Scholdenzyklen net kënnen iwwerwonnen ginn, well vill afrikanesch Intellektuell haut einfach soen: „Dat do ass dee falschen Usaz!“

An ech mengen, mir mussen och do mat der Zäit goen a mir mussen iwwerdenken, ob déi Politik nach richtig ass. Si huet eng ganz Rei vun Nodeeler. Den double Emploi ass een, an den Här Fayot a sengen Ausféierungen, déi jo gutt gemengt waren, huet selwer de Fanger op eng Wonn geluecht, wann e seet: „Mir gi méi an d'UNRWA“, wou mer gläichzäiteg dann eng Konkurrenz zur UNHCR hunn.

Ech mengen, mir mussen einfach de Courage hunn, fir ze soen: D'Entwécklungspolitik muss konzeptuell nei geduecht ginn. An et ass dee Schrëtt, dee mer wëlle maachen. Wéi gesot, et gi besser Weeër. An ee bessere Wee, wou mer och kënnen higoen als Lëtzebuerg an als Europäesch Unioun, dat ass, fir ze kucken, datt eis Handelsrelatiounen mat deene Staaten esou gerecht wéi méiglech sinn, esou op wéi méiglech, keng onfair Konkurrenz, einfach et erlaben, deene Länner e richtegen Zougang zu eise Mäert ze ginn an hinnen dobäi ze hëllefen. Dat ass laangfristeg vläicht e bessere Wee wéi déi Politik, déi nach an der postkolonialer Zäit vun den 1960er Jore geduecht an ageféiert ginn ass an déi mer einfach mussen op en anere Wee bréngen.

Mir hunn och gesot, well mer eeben Zweifel hunn un der Sënnhaftegkeet vun deem, wat haut gemaach gëtt, woubäi ech muss soen, datt mer selbstverständlech eis freeë mat jiddwerengem, deen an engem Kader vun engem Projet seng Liewenskonfidiounen ka verbesseren. Mee dat ass e punktuellt Denken, dat ass net e strukturellt Denken. Mee mir hunn einfach eng Obligatioun geholl. Déi besteet nach ëmmer. Dat sinn déi 0,7 % vum RNB, zu deene sti mer och! Awer mir soen och: Et gëtt Reegelen an der OECD, wat kann ugerechert ginn, wat soll ugerechert ginn op déi 0,7 %. An do soe mir als ADR, datt mir sollen dat applizéieren an dat urrechnen, wat mer kënnen urrechnen. An deem Fall leie mer natierlech absolutt manner héich, awer et gëtt eis Méiglechkeeten, fir zum Beispill am humanitäre Beräich méi ze maachen.

Voilà. Ech mengen, dee Resümmee erkläert, firwat mer dës Motioun net matdroen. An ech mengen, mir sollten einfach de Courage hunn, fir déi Politik ze iwwerdenken.

Ech soen lech Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Kartheiser. An da wier et um honorabelen Här Sven Clement.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Merci, Här President. Merci och deene Lénken, déi hei eng Motioun deposéiert hunn, déi mer ganz sympathesch ass. Et ass eng Motioun, déi eist Engagement dobassen an der Welt weist wäit iwwert Militärflienger an Oprüstung eraus.

Et ass eng Motioun, déi fir Humanitéit steet. Et ass eng Motioun, déi u sech garantéiere soll, datt mer eis Engagementer net eroffueren. A mir hunn et an dëser Kris virdru vum Här Bausch héieren, en huet gesot, et wier grad elo net de Moment, fir bei all Projet ëmmer mam Argument ze kommen, et wier Kris, mir kéinten et elo net maachen.

Ma wa mer Geld hu fir Militärflienger ze kafen, léif Kolleeginnen a Kolleegen, da sinn ech ferm der Iwwerzeegung, datt mer den absolutte Montant vum leschte Joer kënnen festschreiwen als minimale Seuil fir eis Entwécklungshëllef, well dat wär e Symbol no bausen, e Symbol, wou mer kloer weisen, datt et Lëtzebuerg net egal ass, wéi et dobause weidergeet. An dat heite si Suen, déi kommen direkt bei deene Länner un, déi et am battersten néideg hunn, a virun allem géif eis dat och vläicht evitéieren, datt mer eng Kéier mat eise Militärflienger, dee mer da virdru gestëmmt hunn, do lande musse fir en humanitären Asaz. Duerfir wäerten d'Piraten och dës Motioun matdroen.

► **M. Marc Goergen** (*Piraten*).- Richtig!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Clement. Dann hat den honorabelen Här Georges Engel d'Wuert gefrot.

► **M. Georges Engel** (*LSAP*).- Jo, Här President. Merci fir d'Wuert. Fir d'éischt wëll ech emol soen, dass ech frou sinn, dass de Minister Franz Fayot hei e ganz kloert Bekenntnis derzou gemaach huet, dass d'Entwécklungshëllef nach ëmmer eng ganz wichteg Plaz an der Regierungspolitik huet. En huet dat also nach eng Kéier confirméiert, dass et wichteg ass, dass een deene Schwaachste weider wëllt hëllefen an déi och net wëllt vergiessen, och net a virun allem net an esou enger schwéierer Zäit wéi där, déi mer elo hunn.

Entwécklungshëllef hei zu Lëtzebuerg, wann do Entwécklungshëllef dropsteet, dann ass och Entwécklungshëllef dran. Dat ass och richteg Entwécklungshëllef an dat ass net eng verstoppten Hëllef, wou nach aner Projekte mat deenen Explikatiounen, déi den Här Minister hei ginn huet, dann och liewen, a mir géifen déi Motioun dann hei och net stëmmen.

An duerfir sinn ech och ganz frou, dass dat, wéi den Här Fayot et elo gesot huet, dass dat an deem Sënn weidergefuert gëtt. An zur CSV wëllt ech just soen: Deen 1 %, et ass elo hei gemaach ginn, wéi wann deen a Fro gestallt wär. Deen ass iwwerhaapt net a Fro gestallt! Dat steet och net an der ... Dat huet den Här Fayot och net gesot. Deen 1 %, dee bleift, deen 1 % vun RNB, deen och bis elo festgehale ginn ass. Duerfir kënnen mir mat deenen Explikatiounen, déi den Här Minister hei ginn huet, dann och liewen, a mir géifen déi Motioun dann hei och net stëmmen.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Här Fayot, wëllt Dir nach eng Kéier drop reagéieren?

► **M. Franz Fayot**, *Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire*.- Jo, Här President, just ganz kuerz. Merci fir déi verschidden Interventiounen. Et ass effektiv esou, dass mer, Här Spautz, dës Joer wäerten iwwert deem 1 % bleiwe vum RNB.

► **Une voix**.- E geet awer erof.

(*Brouhaha*)

► **M. Franz Fayot**, *Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire*.- Et ass effektiv just esou, dass dee Montant natierlech e bëssen erofgeet. Ech mengen, och do si mir, wéi all déi aner Posten, ...

► **Mme Nancy Arendt épouse Kemp** (CSV).- Wann den RNB erofgeet, geet de Montant och erof.

► **M. Franz Fayot**, *Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire*.- ... wéi all déi aner Posten (...)

(*Micro non allumé*)

► **Mme Nancy Arendt épouse Kemp** (CSV).- Mikro!

► **M. Franz Fayot**, *Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire*.- ... dass och dee Commitment, deen am Regierungsprogramm drasteet, ganz kloer wäert bleiwen, fir iwwert déi ganz Durée vun dëser Legislatioun iwwert deem Seuil do ze bleiwen.

Dat, wat den Här Kartheiser sot zu eiser Entwécklungspolitik, mengen ech, ass vläicht e bësse vereinfachend. Effektiv, wann ee gesäit, déi Projeten, déi mer maache mat eise Partnerlänner e bëssen iwwerall, ee vun eisen traditionelle Pilieren ass Educatioun, Formatioun, Empowerment vun de Populatiounen. A mir bauen d'Ekonomie op an all deene Länner. Ech mengen net, dass een hei ka soen, dass mer ëmmer nach e postkoloniale Paternalismus bedriewen a ville vun deene Länner.

Ech mengen, d'Realitéit, wann ee sech e bësse mat eiser Entwécklungspolitik ausernanersetzt, ass vill méi komplex, soudass ech iwwerzeegt sinn, dass mer wierklech säit ville Joren eng modern Entwécklungspolitik maachen, eng modern Aide au développement, déi ganz ville vun eise Länner an och deene Plazen, wou mer aktiv sinn, wierklech reell zeguttkënn.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Fayot. Parole après ministre fir den Här Marc Spautz.

► **M. Marc Spautz** (CSV).- Merci, Här President. Och merci dem Här Fayot fir seng Erklärungen. Ech wëll nach eng Kéier soen: De Chiffer geet an absolutten Zuelen erof! Well wann dat net de Fall wier, géife jo d'Regierungsparteien d'Motioun och esou matstëmmen, wéi d'Kollege vun déi Lénk se gemaach hunn.

An dofir, mir bleiwen derbäi, mir stëmmen déi Motioun hei. Mir soen: Et ass e falsch Zeechen, an dëser Situatioun deene Länner net dat ze ginn, wat bis elo üblech war. An dofir wäerte mir déi Motioun stëmmen.

Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Spautz. Mir kommen ... Den Här Marc Baum.

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Merci. Och Parole après ministre. Jo, also dovun ofgesinn,

datt ech dat wierklech extreem bedauerlech fanen, ass dat hei awer och nach eppes anescht. Et ass dat éischt Element vu Spuerpolitik, déi d'Regierung mécht. A se fänkt bei deenen un, déi et am meeschte bräichten. Dont acte!

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Baum.

Vote sur la motion 1

Mir kommen elo zur Ofstëmmung vun dëser Motioun.

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Ech maachen de Vote électronique zou. Da maachen ech den Appel nominal fir de Vote par procuration.

Appel nominal (votes par procuration)

Dann ass dës Motioun mat 24 Jo-Stëmmen géint 34 Nee-Stëmmen an enger Abstentioun ofgeleent.

Résultat définitif après redressement : la motion 1 est rejetée par 25 voix pour et 35 voix contre.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher (par M. Marc Lies), Félix Eischen (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Paul Galles (par M. Georges Mischo), Léon Gloden (par M. Claude Wiseler), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Aly Kaes), MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gilles Baum) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closerer (par M. Mars Di Bartolomeo), MM. Yves Cruchten (par M. Georges Engel), Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch (par M. Claude Haagen) ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

6. 7623 - Projet de loi portant modification de la loi du 24 juin 2020 concernant la célébration du mariage dans un édifice communal autre que la maison communale dans le cadre de la lutte contre la pandémie Covid-19

Den nächste Punkt op eise Ordre du jour vun de Mëtteg ass de Projet de loi 7623 iwwert d'Bestietnis an engem anere Gemengegebai wéi dem Gemengenhais. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An ech géif d'Wuert direkt un de Reporter vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här François Benoy, ginn. Här Benoy, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Justice

► **M. François Benoy** (*déi grëng*), *rapporteur*.- Här President, Dir Dammen an Hären, d'Gemengen, déi d'Hochzäiten duerchféieren, musse garantéieren, dass déi wichteg Zeremonien am Respekt vun de Geste-barriären duerchgefuert ginn, fir d'Verbreedung vum Coronavirus ze verhënneren. An dofir musse vill Gemengen, fir d'Hochzäiten organiséieren ze kënnen, op en anere Sall wéi deen, dee se am Gemengenhais hunn, zrëckgräife kënnen.

Mam Gesetzesprojet 7623 verlängere mer d'Mesuren, déi am Gesetz vum 24. Juni iwwert d'Mariagen an der Covidpandemie définiert sinn, a wat just fir ee Mount gültig ass, bis den 30. September. Mir derogéiere weiderhin temporaire den Artikel 75 vum Code civil, fir dem Officier vum État civil d'Méiglechkeet ze ginn, fir d'Hochzäit an engem anere Gemengegebai wéi am Gemengenhais ofzehalen. Well da méi grouss Säll kënnen benotzt ginn, kënnen méi Frënn a Famill un deem wichtige Dag vun der Koppel deelhuele, an dat am Respekt vun de sanitäre Bestëmmungen.

D'Gebai muss engem Gemengeservice affektéiert sinn. D'Hochzäit kann deemno zum Beispill och an engem Centre culturel oder an enger Sportshal oder an enger Museksschoul ofgehale ginn.

De Schäfferot kann esou ee Gebai festleeën, wat den Inneministère duerno approuvéiere muss.

Während dem État de crise hunn iwwregens 24 Gemengen esou eng Demande beim Interieur eraginn. Am leschte Mount sinn der nach eng Kéier 11 opgrond vum Gesetz derbäikomm. Dat heescht, am Ganzen hu mer bis elo 35 Gemengen, also ongeféier en Drëttel, déi vun dëser Méiglechkeet profitéieren. Dat weist also och, dass déi heite Mesure engem reelle Besoin entsprécht.

E kleng Rappel zum Pacs: Do muss keng Annerung gemaach ginn, well am Pacsgesetz vum 2004 keng Plaz festgehalen ass fir d'Deklaratioun vum Pacs.

Här President, Dir Dammen an Hären, d'Justizministesch an d'Interieursministesch hunn de Gesetzesprojet 7623 den 3. Juli deposéiert. D'Justizkommissioun huet den Text grad ewéi dem Staatsrot säin Avis de 15. Juli duerchgeholl. D'Remarke vun der héijer Kierperschaft hu mer opgeholl. An de schrëftleche Rapport gouf den 21. Juli ugeholl.

Erlaabt mer schliisslech nach eng Richtegstellung. D'Chamber ass gëschter Owend vum Service central de législation drop opmierksam gemaach ginn, dass am Rapport vum Gesetzesprojet am Text coordonné steet: « L'édifice de célébration autre que la maison communale doit être affecté à un service public communal permettant de respecter les consignes sanitaires en temps de pandémie fixées par le projet de loi » amplaz « par la loi du 17 juillet 2020 ».

Dowéinst freet de Service central de législation, déi Prezisioun am mëndleche Rapport ervirzehiewen an dat kloerzestellen, wat ech heimadder maachen. Och schéckt d'Chamber e Brëif un de Staatsrot, fir en heiriwwer ze informéieren.

Här President, Dir Dammen an Hären, mam Gesetzesprojet 7623 kënnen d'Gemengen d'Hochzäiten also weider bis den 30. September an engem anere Gemengesall ofhale wéi am Gemengenhais. Esou kënnen d'Hochzäiten am Respekt vun den aktuelle sanitäre Bestëmmungen geféiert ginn, fir d'Verbreedung vum Covid-19 ze verhënneren an awer d'Hochzäiten ënner flotte Konditiounen duerchzeféieren, wat fir d'Koppel, déi sech bestit, hir Famill an d'Frënn wichteg ass.

An deem Sënn profitéieren ech och dervun, fir den Accord vun der grënger Fraktioun ze ginn.

Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Benoy. Déi verschidde politesch Fraktiounen a politesch Sensibilitäten ware sech eens, kee Riedner anzeschreiwen. Ech kann direkt d'Wuert un d'Regierung ginn, d'Madamm Justizministesch Sam Tanson.

Prise de position du Gouvernement

► **Mme Sam Tanson**, *Ministre de la Justice*.- Ech kréie gesot, ech soll séier maachen. Majo, ech soen lech villmools Merci ..., mir soen lech villmools Merci fir de Support. An ech mengen, et ass wichteg, dass mer dat heiten elo nach weiderdroen, soulaang och déi sanitär Moossnamen nach a Kraaft sinn an dass d'Leit sech kënnen awer a gudde Konditiounen matenee bestueden.

Merci.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Madamm Tanson. D'Diskussioun ass elo ofgeschlossen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7623 et dispense du second vote constitutionnel

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7623. Den Text steet am Document parlementaire 7623⁴.

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Ech maachen de Vote électronique zou. Duerno maachen ech den Appel nominal fir de Vote par procuration.

Appel nominal (votes par procuration)

Domadder ass dës Projet de loi eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher (par M. Marc Lies), Félix Eischen (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Paul Galles (par M. Georges Mischo), Léon Gloden (par M. Claude Wiseler), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch (par Mme Octavie Modert), MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Aly Kaes), MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;